

جزوه حاضر جهت آشنایی بخش مالی با وظایف شرکت کارگزاری نهایت نگر در خصوص اعمال مالیات های تکلیفی تهیه گردیده است. برای افراد علاقه مند در خصوص اطلاعات مالیاتی کتاب های زیر پیشنهاد می گردد:

- ۱- مجموعه قوانین مالیاتی-برای نمونه کتاب آقای عباس وفادار.
- ۲- حسابداری مالیاتی تحریر آقای حسین مهربانی .
- ۳- حسابداری مالیاتی تحریر آقای جمشید اسکندری.

تعريف ماليات هاي تكليفی

طبق قانون مالياتهای مستقيمه، مالياتهای تكليفی به مالياتهای اطلاق می گردد که پرداخت کنندگان وجوه هنگام پرداخت مکلفند:

1- ماليات متعلقه را به ميزاني که در قانون پيش بیني شده است محاسبه و از وجوه پرداختي کسر نمایند.

2- وجوه کسر شده به عنوان ماليات قطعی با على الحساب گيرنده وجه (صاحب درآمد) را ظرف مهلت مقرر به حسابهای تعیین شده از طرف سازمان امور مالياتي کشور واريز و رسيد آن را به مودي مالياتي (گيرنده وجه ارائه نمایند و لذا با توجه به مطالب مذکور می توان گفت که مالياتهای تكليفی قسمتی از ماليات بر درآمد اشخاص يا موديان مالياتي است که تکليف کسر و پرداخت آن بر عهده پرداخت کنندگان وجوه گزارده شده است، از طرفی اينگونه ماليات ها تشابه با ماليات هاي غيرمستقيمه دارند با اين تفاوت که ماليات غيرمستقيمه توسيط اشخاص ثالث از خريدار کالا وصول می گردد در صورتی که ماليات هاي تكليفی از وجوه پرداختي يا تخصيص داده شده کسر و به حسابهای مربوط واريز می گردد.

ویژگيهای مالياتهای تكليفی وصول سريع، کم بودن هزينه و يك منبع اطلاعاتي برای موديان دیگر از لحاظ دستگاه وصول ماليات به شمار می رود.

قانون ماليات هاي مستقيمه ماليات مال الاجاره پرداختي

به موجب تبصره 9 ماده 53 قانون ماليات هاي مستقيمه، وزارتتخانه ها، موسسات و شركتهای دولت و دستگاههای که تمام یا قسمتی از بودجه انها به وسیله دولت تامین می شود، نهادهای انقلاب اسلامی، شهرداری ها، شرك تها و موسسات وابسته به آنها و هم چنین ساير اشخاص حقوقی مکلفند ماليات مستغلات را از مال الاجاره اى که پرداخت می کنند، کسر و ظرف ۱۰ روز به اداره امور مالياتي محل وقوع ملک پرداخت و رسيد آن را به موجر تسلیم نمایند، بنابراین در اجرای تبصره مذکور مسؤولین امور مالي اشخاص حقوقی (مهندسين مشاور) که مستاجر ملكی می باشند مکلفند ماليات اجاره پرداختي را کسر و ظرف مهلت مقرر به اداره امور مالياتي مربوطه پرداخت نمایند.

مبلغ درآمد مشمول اجاره برابر است با جمع اجاره پس از کسر ۲۵ درصد آن استهلاک و ساير هزينه هاي مال مورد اجاره مابقی اگر موجر شخص حقيقي باید به نرخ ماده ۱۳۱ و اگر موجر شخص حقوقی باشد به مأخذ ۲۵ درصد می باشد.

ماده ۱۳۱ - نرخ ماليات بر درآمد اشخاص حقيقي به استثنای مواردي که طبق مقررات اين قانون داراي نرخ جداگانه اى می باشد به شرح زير است:

تا ميزان سی ميليون (۳۰,۰۰۰,۰۰۰) ريال درآمد مشمول ماليات سالانه به نرخ پانزده درصد (۱۵٪)
تا ميزان يكصد ميليون (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ريال درآمد مشمول ماليات سالانه نسبت به مزاد سی ميليون (۳۰,۰۰۰,۰۰۰) ريال به نرخ بيس

درصد (۲۰٪)

تا ميزان دويسرت و پنجاه ميليون (۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ريال درآمد مشمول ماليات سالانه نسبت به مزاد يكصد ميليون (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰)
ريال به نرخ بيسرت و پنج درصد (۲۵٪)
تا ميزان يك ميليارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ريال درآمد مشمول ماليات سالانه نسبت به مزاد دويسرت و پنجاه ميليون (۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ريال به

نرخ سی درصد (۳۰٪)

نسبت به مزاد يك ميليارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ريال درآمد مشمول ماليات سالانه به نرخ سی و پنج درصد (۳۵٪)

مثال :

مبلغ اجاره مربوط به شعبه اصفهان به قرار هر ماه ۷,۵۰۰,۰۰۰ ريال می باشد. در آذر ماه ۱۳۹۱ حسابدار شعبه تهران جهت پرداخت مبلغ اجاره چه ثبيتی باید در دفاتر مرکز اعمال نماید؟

$$7,500,000 * \% 75 = 5,625,000$$

با توجه به اينكه موجو شخص حقوقی می باشد :

$$5,625,000 * \% 25 = 1,406,250$$

بنا بر این ثبت حسابداری زیر در دفاتر ثبت می گردد :

هزینه اجاره	7,500,000
مالیات تکلیفی اجاره/کد تفصیل موجز	1,406,250
بانک	6,093,750

مالیات حقوق

براساس ماده 86 قانون مالیاتها پرداخت کنندگان حقوق هنگام هر پرداخت یا تخصیص آن مکلفند مالیات متعلق را طبق ماده 85 محاسبه و کسر و ظرف ۳۰ روز ضمن تسلیم فهرستی متنضم نام و نشانی دریافت کنندگان حقوق و میزان آن به اداره امور مالیات محل پرداخت و در ماههای بعد فقط تعییرات را صورت دهنده.

تبصره- پرداختهایی که از طرف غیر از پرداخت کنندگان مقرری، مزد و حقوق اصلی به عمل می آید پرداخت کنندگان این قبیل وجوده مکلفند هنگام هر پرداخت مالیات متعلق را بدون رعایت معافیت موضوع ماده 84 این قانون به نرخهای مقرر در ماده 85 این قانون محاسبه و کسر و ظرف 30 روز با صورتی حاوی نام و نشانی دریافت کنندگان و میزان آن به اداره امور مالیاتی محل پرداخت کنند.

معافیت های مالیات بر درآمد حقوق

-* فوق العاده ماموریت

-* سوابت خدمت کارکنان :

(الف) اگر سوابت خدمت کارکنان در پایان مدت قرارداد پرداخت شود و کارمند با شرکت تسویه نماید، مشمول مالیات نمی شود.

(ب) اگر پس از دریافت سوابت خدمت، کارمند در شرکت حضور داشته باشد مشمول مالیات می گردد.

(ج) دو هفتم بیمه سهم کارگر معاف است. (بخشنامه شماره ۱۹۴۱۸/۲۱۱/۴۳۸۵/۱۳۸۳/۱۱۰۷ مورخ ۲۱۱/۰۷/۱۳۹۱)

نمونه محاسبه مالیات بر درآمد حقوق درآمد شخصی در سال ۱۳۹۱ از اقلام زیر تشکیل شده است :

حقوق و مزایای مستمر ۶,۰۰۰,۰۰۰ ریال

حق اولاد ۳۸۹,۷۰۰ ریال

حق مسکن و خواروبار ۴۵۰,۰۰۰ ریال

مطلوب است محاسبه مالیات شخص :

با توجه به معافیت دو هفتم بیمه سهم کارمند ابتدا به محاسبه بیمه کارمند می پردازیم :

درآمد مشمول بیمه = ۴۵,۰۰۰,۰۰۰ + ۶,۰۰۰,۰۰۰ = ۴۵,۶۰۰,۰۰۰ ریال

بیمه سهم کارمند ۶,۴۵,۰۰۰ * ۷/۶ = ۴۵,۱,۵۰۰

درآمد مشمول مالیات = ۶,۷۱۰,۷۰۰ - (۴۵,۱,۵۰۰ * ۲/۷) = ۶,۷۱۰,۷۰۰

با توجه به سطح معافیت موضوع ماده ۸۴ که برای سال ۱۳۹۱ برابر ۵,۵۰۰,۰۰۰ ریال می باشد :

۶,۷۱۰,۷۰۰ - ۵,۵۰۰,۰۰۰ = ۱,۲۱۰,۷۰۰

مالیات متعلق ۱,۲۱۰,۷۰۰ * ۱۰/۱۰ = ۱۲۱,۰۷۰

مالیات مضاربه

طبق ماده 102 قانون مالیاتها، عامل (مضارب) مکلف است در موقع تسليم اظهارنامه علاوه بر پرداخت مالیات خود مالیات درآمد سهم صاحب سرمایه را بدون رعایت معافیت ماده 101 کسر و به عنوان مالیات علی الحساب صاحب سرمایه به حساب مالیاتی واریز و رسید آن را به اداره امور مالیاتی ذیربسط صاحب سرمایه ارائه نمایند.

مالیات حق الوکاله

به موجب تبصره 2 ماده 103 قانون مالیات ها وزارت خانه و موسسات و شرکت های دولتی و شهرباریها و موسسات وابسته به دولت مکلف اند از وجودی که بابت حق الوکاله به وکلا پرداخت می کنند ۵٪ آن را کسر و بابت علی الحساب مالیاتی وکیل ظرف ۱۰ روز به اداره امور مالیاتی محل پرداخت نمایند.

مالیات علی الحساب موضوع ماده 104

براساس مقررات ماده 104 قانون مالیاتها وزارت خانه، موسسات دولتی، شهرباریها، موسسات وابسته به دولت و شهرباری ها و کلیه اشخاص حقوق اعم از انتفاعی و غیرانتفاعی و اشخاص موضوع بند الف ماده (95) صاحبان مشاغل که مکلف به ثبت فعالیت های شغلی خود در دفاتر روزنامه و کل موضوع قانون تجارت هستند (مکلفند در هر موردی که بابت حق الزحمه پزشکی، هزینه های بیمارستانی و آزمایشگاهی و رادیولوژی، داوری، مشاوره، کارشناسی، حسابرسی، خدمات مالی و اداری، نویسنده، تالیف و تصنیف، آهنگسازی، نوازنگی و هنرپیشگی و خوانندگی، نقاشی و دلالی و حق العمل کاری، هرگونه حق الزحمه یا کارمزد ارائه خدمات به استثنای کارمزد پرداختی به بانکها، صندوق تعاون و موسسات اعتباری غیربانکی مجاز، امور مربوط به نظافت اماکن و ابینه، اجاره ماشین آلات اداری و محاسباتی، کلیه خدمات و ارتباطات رایانه ای اجاره هر نوع وسائل نقلیه موتوری زمینی، هوایی و دریایی، ماشین آلات و کارخانجات و سردخانه ها، اینبارداری، نگاهداری و تعمیر آسانسور و شوافاز و تهويه مطبوع، هر نوع کار ساختمان و تاسیسات فنی، تهییه طرح ساختمانها و تاسیسات، نقشه کشی، نقشه برداری، نظرات و محاسبات فنی، حمل و نقل و وجودی که بابت حق نمایش فیلم به هر عنوان پرداخت می کنند، ۳٪ آن را به عنوان علی الحساب مالیات مودی (دریافت کنندگان وجوده) کسر و تا آخر ماه بعد به حساب تعیین شده از طرف سازمان امور مالیاتی کشور واریز و رسید آن را به مودی تسليم نمایند و هم چنین ظرف همین مدت مشخصات دریافت کنندگان را با ذکر نام و نشانی آنها به اداره امور مالیاتی ذی ربط ارسال دارند و به موجب تبصره 1 در مورد انجام امور مربوط به این ماده چنانچه قراردادی تنظیم گردد.

کارفرما مکلف است ظرف ۳۰ روز از تاریخ انعقاد قرارداد رونوشت آن را به اداره امور مالیاتی محل با اخذ رسید تسليم نماید و در مواردی که منابع درآمد مذکور در این ماده کلا از پرداخت مالیات معاف باشد، کسر علی الحساب مالیات به شرح فوق به شرط استعلام قبلی و کسب نظر اداره امور مالیاتی محل متنفذ است (تبصره ۲)

سایر مالیات های تکلیفی

از جمله سایر مالیاتهای تکلیفی موضوع بندهای الف و ب ماده 107 در مورد مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی خارجی و موسسات مقیم خارج از ایران و تکالیف مقرر درخصوص پرداخت کنندگان وجوده می باشد .در مورد قرارداد پیمانکاری — بند الف که بعد از سال 1382 منعقد گردیده است درآمد مشمول مالیات فعالیتهای بند مذکور را که طبق مقررات ماده 106 قانون مالیاتهای تشخیص می گردد و طبق تبصره 1 ماده 107 در مواردی که تمام یا قسمتی از عملیات پیمانکاری موضوع بندهای الف و ب ماده مذکور به اشخاص حقوقی پیمانکار ایرانی واگذار می گردد پرداخت کننده وجه باید از هر پرداخت به پیمانکاران ایرانی ۲/۵٪ به عنوان مالیات علی الحساب آنها کسر و ظرف ۳۰ روز از تاریخ پرداخت به حساب تعیین شده از طرف سازمان امور مالیاتی کشور واریز کند.

مقررات ناظر بر اجرای تکالیف قانونی

همانطوری که در قانون مالیاتهای مستقیم مسؤولیتها مناسب با اختیارات برای ماموران و مراجع مالیاتی لحاظ شده است درخصوص عدم اجرای تکالیف قانونی از طرف مودیان مالیاتی و یا اشخاص ثالث نیز جرائم نقدی و مجازات حبس تادیبی پیش بینی شده است و لذا براساس حکم کلی ماده 182 قانون مالیاتهای مستقیم کسانی که مطابق مقررات قانون مذکور مکلف به پرداخت مالیات دیگران می باشند و هم چنین هر کس که پرداخت مالیات دیگری را تعهد یا ضمانت کرده باشد و کسانی که بر اثر خودداری از انجام تکالیف مقرر مشمول جرمیه ای شناخته شده اند در حکم مودی محسوب و از نظر وصول بدھی طبق مقررات قانونی اجرای وصول مالیات ها با آنان رفتار خواهد شد.

به موجب ماده 90 در مواردی که پرداخت کنندگان حقوق مالیات متعلق را در موعد مقرر نپردازند یا کمتر از میزان واقعی پرداخت نمایند اداره امور مالیاتی محل اشتغال حقوق بگیرد یا در مورد مشمولان تبصره ماده (82 درآمد حقوقی که در مدت ماموریت خارج از کشور از طرف دولت یا اشخاص مقیم ایران عاید شخص می شود) اداره امور مالیاتی محل پرداخت کننده حقوق مکلف است مالیات متعلق را به انضمام جرائم موضوع قانون مالیاتها محاسبه و از پرداخت کنندگان حقوق که در حکم مودی می باشد به موجب برگ تشخیص با رعایت مهلت مقرر در ماده 157 مطالبه کنند.

جرائم و مجازاتهای

نسبت به اشخاصی که به شرح مقررات قانون مالیاتهای مستقیم مکلف به تسلیم صورت یا قرارداد یا مشخصات راجع به مودی می باشند در صورتی که از تسلیم آنها در موعد مقرر خودداری و یا برخلاف واقع تسلیم نمایند جرمیه متعلق در مورد حقوق عبارت خواهد بود از ۲٪ حقوق پرداختی و درخصوص پیمانکاری ۱٪ کل مبلغ فرارداد و در هر حال مودی متضامنا مسؤول جبران زیان وارد به دولت خواهند بود (ماده 197) و هر شخص حقیقی یا حقوقی که به موجب مقررات این قانون مکلف به کسر و ایصال مالیات مودیان دیگر می باشد در صورت تخلف از انجام وظایف مقرره علاوه بر مسؤولیت تضامنی که با مودی در پرداخت مالیات خواهد داشت مشمول جرمیه ای معادل ۲۰٪ مالیات پرداخت نشده خواهد بود (ماده 199) و به موجب تبصره 2 همین ماده هرگاه مکلف به کسر مالیات شخص حقوقی غیردولتی باشد مدیر یا مدیران مربوط نیز علاوه بر مسؤولیت تضامنی نسبت به پرداخت مالیات و جرائم متعلق به حبس تادیبی از ۳ ماه تا ۲ سال محکوم خواهند شد این حکم شامل مدیر یا مدیران اشخاص حقوقی که به پرداخت مالیات مذکور سازمان امور مالیاتی کشور تامین سپرده اند نخواهد بود و اقامه دعوی علیه مرتکبین نزد مراجع قضایی از طرف رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور به عمل خواهد آمد (تبصره 4 ماده 199).